

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

AVTORICI: Manca Kropivšek, Neža Vidmar

MENTORICA: dr. Mojca Vrhovski

Lektoriranje: besedilo ni lektorirano

Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta,
Oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko

Marec, 2020

ŽIVLJENJE VČASIH IN V DANAŠNJEM ČASU

PREDMET: družboslovje

RAZRED: 4. ali 5. razred prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom

UVODNA BESEDA

Pred vami je PPT, ki dopolnjuje delovna knjižico z naslovom **Življenje včasih in v današnjem času**. Učenci s pomočjo knjižice in PPT spoznajo razlike med tem, kakšno je bilo življenje včasih in kakšno je v današnjem času. PPT je interaktivno zasnovan s slikami in z dostopom do videov. Med tem pa so tudi naloge enake kot v delovni knjižici. PPT vsebuje tudi **rešitve** vseh nalog in dodatno razlago pravih rešitev.

Avtorici

dedek Tone

vnukinja Kaja

DRUŽINA

VČASIH

DANAŠNJI
ČAS

NALOGA

DRUŽINA

1. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?

Na fotografiji je _____ družina.

V njej je _____ članov.

2. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?

Na fotografiji je _____ družina.

V njej so _____ člani.

3. Kako se fotografije današnjega časa razlikujejo od fotografij, ki so jih imeli včasih?

- a) Včasih so bile barvne, danes pa so črno-bele.
- b) Včasih so bile črno-bele, danes pa so barvne.

REŠITEV

DRUŽINA

1. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?

Slika 1: Družina včasih (Gordon Buttars, (b.d.)).

Na fotografiji je Tonetova/dedkova družina.
V njej je 11 članov.

2. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?

Slika 2: Družina danes (SLR Lounge, (b.d.)).

Na fotografiji je Kajina družina.
V njej so 4 člani.

3. Kako se fotografije današnjega časa razlikujejo od fotografij, ki so jih imeli včasih?

- a) Včasih so bile barvne, danes pa so črno-bele.
- b) Včasih so bile črno-bele, danes pa so barvne.

OBLAČILA

VČASIH

DANAŠNJI
ČAS

NALOGA

OBLAČILA

4. Na črtice zapiši ustrezne besede.

_____ materiali

_____ različnih barv

_____ izbira oblačil

5. Obkroži trditve, ki držijo.

- a) Oblačila so se včasih prenašala iz roda v rod.
- b) Vsak družinski član je imel včasih veliko oblačil.
- c) Ženske so včasih večinoma nosile krila.
- d) Oblačila so včasih kupovali v trgovinah.

6. Na črtice zapiši ustrezne besede.

_____ materiali

_____ različnih barv

_____ izbira oblačil

7. Spodaj so naštetih dodatki, ki jih v današnjem času najdemo na oblačilih. Obkroži tiste, ki so jih poznali že včasih.

bleščice žep gumbi slike

REŠITEV

OBLAČILA

4

Na črtice zapiši ustrezne besede.

naravni materiali

malo različnih barv

majhna izbira oblačil

Slika 3: Oblačila včasih (Gordon Butters, (b.d.)).

5

Obkroži trditve, ki držijo.

- a) Oblačila so se včasih prenašala iz roda v rod.
- b) Vsak družinski član je imel včasih veliko oblačil.
- c) Ženske so včasih večinoma nosile krila.
- d) Oblačila so včasih kupovali v trgovinah.

IZ RODA V ROD

pomeni, da je najprej oblačilo nosil najstarejši otrok, nato je isto oblačilo nosil mlajši, nato še mlajši ...

6

Na črtice zapiši ustrezne besede.

umetni materiali

veliko različnih barv

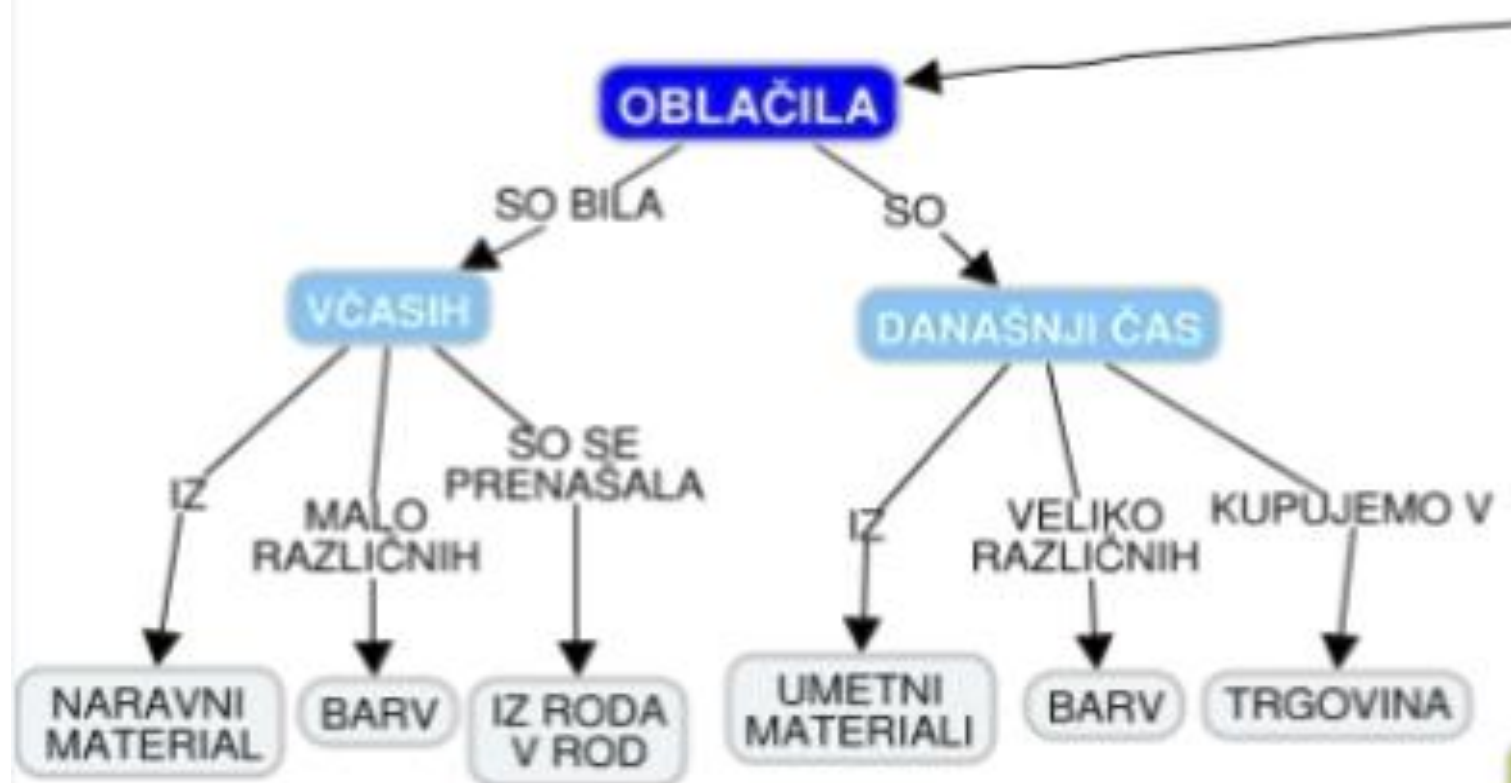
velika izbira oblačil

Slika 4: Oblačila danes (SLR Lounge, (b.d.)).

7

Spodaj so naštet dodatki, ki jih v današnjem času najdemo na oblačilih. Obkroži tiste, ki so jih poznali že včasih.

bleščice žep gumbi slike

BIVALIŠČA VČASIH

KMEČKA HIŠA

SPALNICA

ČRNA KUHINJA

KRUŠNA PEČ

NALOGA

BIVALIŠČA

Preberi besedilo, ki ga je napisal dedek Tone.

S svojo družino sem živel v majhni kmečki hiši. Imela je dva prostora. Prvi prostor je bila črna kuhinja. V njej so bili ognjišče, miza in klop, posoda ter krušna peč. Drugi prostor je bila spalnica, v kateri je bila postelja mojih staršev ter zibelka najmlajše sestrice. Vsi ostali otroci smo spali na krušni peči. Kopalnice nismo imeli. Umivali smo se v vedru, stranišče pa je bilo zunaj. Vodo smo hodili iskat k štirni (vodnjak), pozimi pa smo se greli s krušno pečjo.

Obkroži ustrezno besedo.

Včasih so imela bivališča malo / veliko prostorov.

Včasih so kuhali na štedilniku / ognjišču.

Otroci so spali v otroških sobah / na krušni peči.

Stranišče je bilo zunaj / v hiši.

REŠITEV

Preberi besedilo, ki ga je napisal dedek Tone.

S svojo družino sem živel v **majhni kmečki hiši**. Imela je **dva prostora**. Prvi prostor je bila **črna kuhinja**. V njej so bili ognjišče, miza in klop, posoda ter krušna peč. Drugi prostor je bila **spalnica**, v kateri je bila postelja mojih staršev ter zibelka najmlajše sestre. **Vsi ostali otroci smo spali na krušni peči**. **Kopalnice nismo imeli**. Umivali smo se v vedru, stranišče pa je bilo zunaj. Vodo smo hodili iskat k **štirni (vodnjak)**, pozimi pa smo se **grel s krušno pečjo**.

Slika 5: Bivališča včasih (združena slika - točni viri navedeni med slikovnimi viri)

Obkroži ustrezno besedo.

Včasih so imela bivališča malo / veliko prostorov.

Včasih so kuhali na štedilniku ognjišču

Otroci so spali v otroških sobah na krušni peči

Stranišče je bilo zunaj / v hiši.

KRUŠNA
PEČ

V njej so pekli kruh.
Z njo so ogrevali prostor. Na njej so pogosto spali tudi otroci.

BIVALIŠČA DANAŠNJEGA ČASA

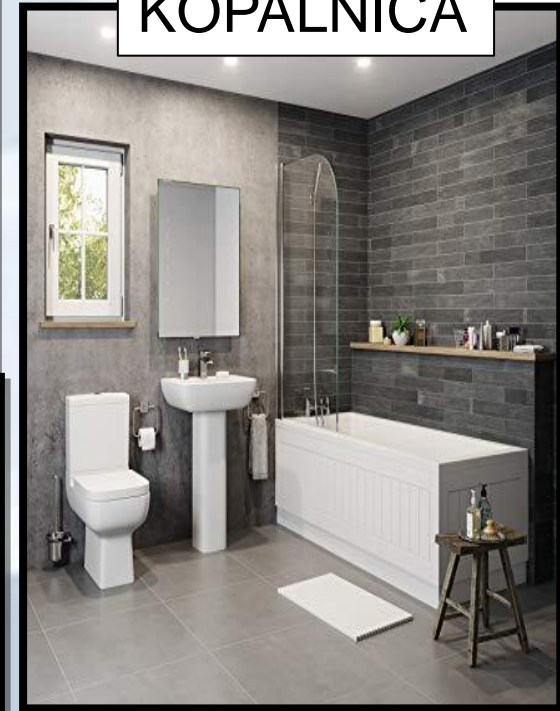
STANOVANJSKI BLOK

OTROŠKA SOBA

KOPALNICA

KUHINJA, DNEVNA SOBA

SPALNICA

NALOGA

10. Preberi Kajino besedilo.

S svojo družino živim v **stanovanjskem bloku**. Naše stanovanje ima **pet prostorov**. V **kuhinji** na električnem štedilniku kuhamo obroke, ki jih pojemo pri mizi. V **dnevni sobi** gledamo televizijo in se igramo. **Otroško sobo** si delim z bratom, najina starša pa spita v **spalnici**. V **kopalnici** imamo kopalno kad in stranišče. Voda priteče po **vodovodu**, pozimi pa nas **grejejo radiatorji**. Imamo tudi balkon.

11. Obkroži ali trditev drži ali ne drži.

Kuhinje so bile včasih svetle.

DRŽI NE DRŽI

V današnjem času kuhamo na štedilniku.

DRŽI NE DRŽI

Kopalnice so bile včasih drugačne, kot so danes.

DRŽI NE DRŽI

Včasih je voda pritekla po vodovodu.

DRŽI NE DRŽI

REŠITEV

10. Preberi Kajino besedilo.

S svojo družino živim v **stanovanjskem bloku**. Naše stanovanje ima **pet prostorov**. V **kuhinji** na električnem štedilniku kuhamo obroke, ki jih pojemo pri mizi. V **dnevni sobi** gledamo televizijo in se igramo. **Otroško sobo** si delim z bratom, najina starša pa spita v **spalnici**. V **kopalnici** imamo kopalno kad in stranišče. Voda priteče po **vodovodu**, pozimi pa nas **grejejo radiatorji**. Imamo tudi balkon.

Slika 6: Bivališča danes (združena slika - točni viri navedeni med slikavnimi viri)

ČRNA
KUHINJA

Kuhinja nima dimnika. Dim vstaja v kuhinji. Zaradi dima je kuhinja črna.

VODOVOD

Sistem cevi po katerih teče voda do naši pip.

11. Obkroži ali trditev drži ali ne drži.

Kuhinje so bile včasih svetle.

V današnjem času kuhamo na štedilniku.

Kopalnice so bile včasih drugačne, kot so danes.

Včasih je voda pritekla po vodovodu.

DRŽI NE DRŽI

DRŽI NE DRŽI

DRŽI NE DRŽI

DRŽI NE DRŽI

PREDMETI VČASIH

OGLEJ SI
VIDEO O
PERILNIKU.

PERILNIK

ZA OGLED VIDEA
KLIKNI NA SLIKO ALI
<https://domzalec.si/kako-so-nekdaj-nase-babice-prale-perilo-v-mlinscici/>.

Posnetek si oglej od
6 min do 10 min.

PREDMETI VČASIH

OGLEJ SI
VIDEO O
PETROLEJKI.

PETROLEJKA

ZA OGLED VIDEA
KLIKNI NA SLIKO ALI
<https://www.youtube.com/watch?v=90dBZEF0loo>.

PREDMETI VČASIH

OGLEJ SI
VIDEO O
LIALNIKU.

LIKALNIK

ZA OGLED VIDEA
KLIKNI NA SLIKO ALI
https://www.youtube.com/watch?v=JLntSuY_GjA.

Posnetek si oglej od
0.50 min do 1.15
min.

PREDMETI VČASIH

OGLEJ SI
VIDEO O
ŠTIRNI.

ŠTIRNA
(VODNJAK)

ZA OGLED VIDEA
KLIKNI NA SLIKO ALI
<https://www.youtube.com/watch?v=kcV60n9fKcs>.

Posnetek si oglej od
začetka do 5 sekunde.

NALOGA

PREDMETI

12.

Pod sličice predmetov, ki so jih uporabljali včasih, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.

prilepi

prilepi

prilepi

prilepi

REŠITEV

12. Pod sličice predmetov, ki so jih uporabljali včasih, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.

Slika 9: Perilnik
(Thomann, (b.d.)).

PERILNIK

Slika 10: Petrolejka
(Priprava.net, 2015).

PETROLEJKA

Slika 11: Star likalnik
(Ebay, (b.d.)).

LIKALNIK

Slika 12: Štirna - vodnjak
(Turbosquid, (b.d.)).

ŠTIRNA
(VODNJAK)

PREDMETI DANAŠNJEGA ČASA

PRALNI STROJ

PREDMETI DANAŠNJEGA ČASA

PREDMETI DANAŠNJEGA ČASA

LIKALNIK

PREDMETI DANAŠNJEGA ČASA

PIPA

NALOGA

13. Ob sličice predmetov, ki jih uporabljamo v današnjem času, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.

prilepi

prilepi

prilepi

prilepi

REŠITEV

Ob sličice predmetov, ki jih uporabljamo v današnjem času, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.

Slika 13: Pralni stroj
(Priprava.net, 2015).

PRALNI
STROJ

Slika 15: Likalnik
(Priprava.net, 2015).

LIKALNIK

Slika 14: Luč
(Priprava.net, 2015).

LUČ

Slika 16: PIPA (STA,
2019).

PIPA

NALOGA

14. Pod sličice prilepi ustrezen opis predmeta.

Prilepi opis

Prilepi opis

Prilepi opis

Prilepi opis

15. Predmete, ki so jih uporabljali včasih, poveži s predmeti, ki jih uporabljamo v današnjem času.

REŠITEV

14.

Pod sličice prilepi ustrezen opis predmeta.

Slika 17: Perilnik (Thomann, (b.d.)).

Uporabljali za pranje perila.

Slika 18: Petrolejka (Priprava.net, 2015).

Uporabljali za osvetljevanje prostorov.

Slika 19: Star likalnik (Ebay, (b.d.)).

Uporabljali za likanje oblačil.

Slika 20: Štirna - vodnjak (Turbosquid, (b.d.)).

Uporabljali za črpanje vode.

15.

Predmete, ki so jih uporabljali včasih, poveži s predmeti, ki jih uporabljamo v današnjem času.

Slika 21: Perilnik (Thomann, (b.d.)).

Slika 22: Petrolejka (Priprava.net, 2015).

Slika 23: Star likalnik (Ebay, (b.d.)).

Slika 24: Štirna - vodnjak (Turbosquid, (b.d.)).

Slika 25: Likalnik (Priprava.net, 2015).

Slika 26: Pralni stroj (Priprava.net, 2015).

Slika 27: Luč (Priprava.net, 2015).

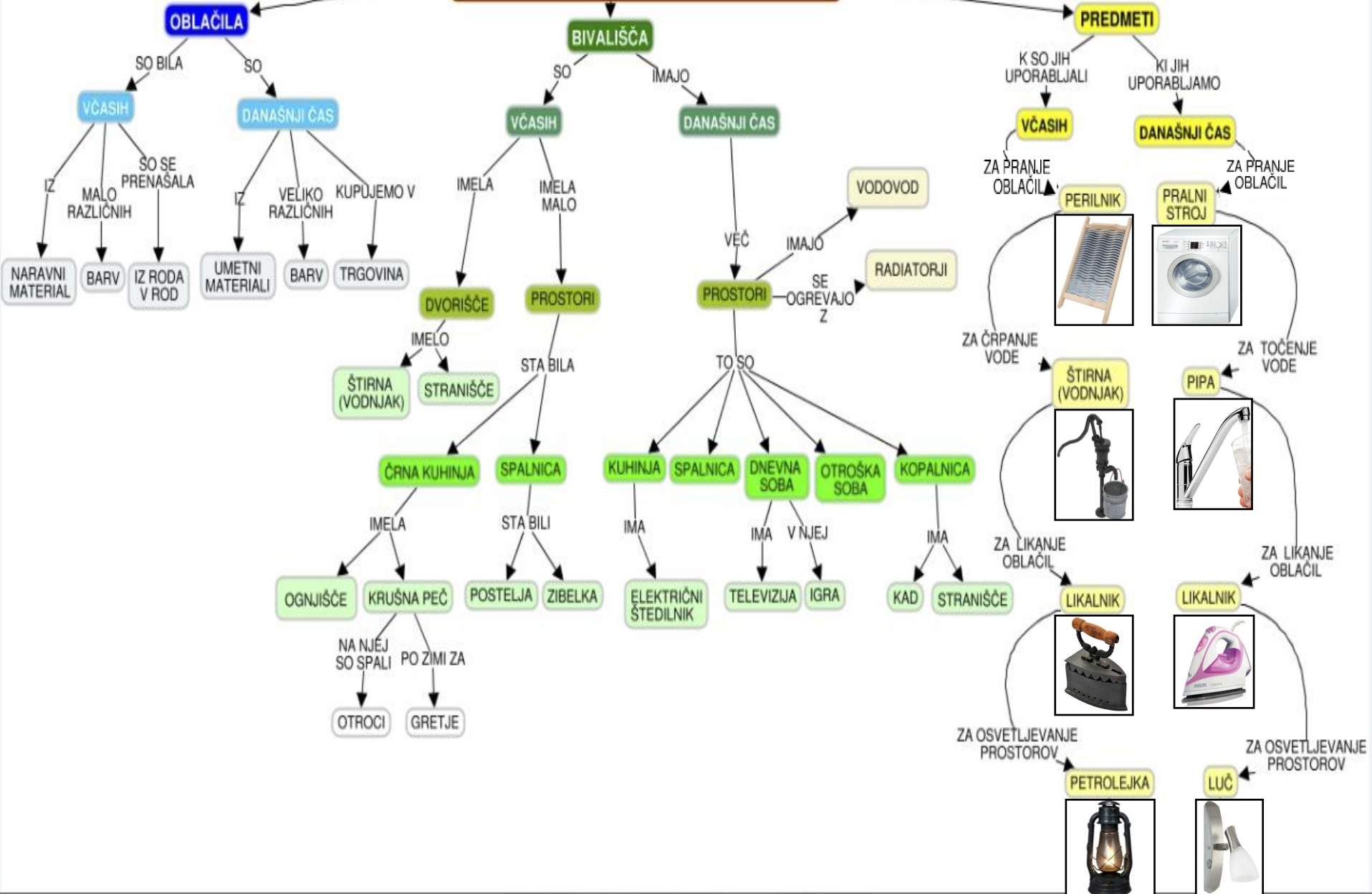

Slika 28: Pipa (STA, 2019).

KAJ JE BIL VČASIH IN KAJ JE V DANAŠNJEM ČASU.

viri

viri in literatura:

- Učni načrt za prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom za predmet družboslovje v drugem triletju (4., 5., 6., razred). Dostopno dne 2. 3. 2020 https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/OS/Ucni-nacrti/pp_nis_druzboslovje_2_triada.pdf.
- Pavlinec Škof, D. in Jeršan Kojek, H. (2012). *Družboslovje 4*. Učbenik in delovni zvezek za 4. razred osnovne šole, prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbeni standard. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
-

Viri slik:

- Amazon.co.uk (b.d.). *Affine Modern Bathroom Suite Toilet Basin Sink Full Pedestal Single Ended 1700mm Bath* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.amazon.co.uk/Affine-Modern-Bathroom-Toilet-Pedestal/dp/B07DKC1W62>
- Clipart Library (b.d.). *Collection of Cartoon Grandfather Cliparts* [Slika]. Pridobljeno s <http://clipart-library.com/cartoon-grandfather-cliparts.html>
- Ebay (b.d.). *Very Old Iron* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.ebay.com/itm/Very-Old-Iron-Very-Rare-Cast-Iron-Iron-Coal-Primitive-iron-Antique-iron-/332586870383>
- Edusystems.club (3. november 2019). [Slika]. Pridobljeno s <https://edusystems.club/wp-content/uploads/2019/11/tiny-kitchen-and-living-room-combined-small-apartment-ideas-open-combo-design-designs-dining-very-floor-plans-combination.jpeg>
- Geopark Idrija (b.d.). *Notranjost Šturmajc* [Slika]. Pridobljeno s <http://www.geopark-idrija.si/si/geopark/87/stavbna-dediscina/>
- Gordon Buttars (b.d.). *The Frost Family in 1940* [Slika]. Pridobljeno s <http://gordon.buttars.me/familyhistory/Frost,%20Celia%20Gean/Chapter10/Celia%20Gean%20Frost%20Chapter%2010.html>
- Kraji - Slovenia Best Tour in Slovenia (b.d.). *Old farmhouse with a black kitchen from the 19th century* [Slika]. Pridobljeno s https://krajie.eu/slovenija/rogaska_slatina_junezeva_domacija/eng
- Lunatu (b.d.). *Dvojčka, pogodba in njuna vrsta* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Flunatu.ru%2Fsl%2Fhome--garden%2Fthe-interior-of-a-childrens-room-for-a-boy-and-a-girl-what-creates-a-cosiness%2F&psig=AOvVaw0s7BOAKWYhdiim1r8ECgi&ust=1584214062646000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQiRxxqFwoTCODI7beXmOgCFQAAAAAAdAAAAABAD>
- Občina Ivančna Gorica (b.d.). *Kamra* [Slika]. Pridobljeno s <https://prijetnodomace.si/jurciceva-domacija/>
- Planinšček, A. (7. julij 2016). BS3 [Slika]. Pridobljeno s <http://www.mao.si/Dogodek/Anja-Planiscek-BS-3.aspx>
- Priprave.net (12. november 2015). *Likalnik* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>
- Priprave.net (12. november 2015). *Luč* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>
- Priprave.net (12. november 2015). *Petrolejka* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>
- Priprave.net (12. november 2015). *Pralni stroj* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>
- SLR Lounge (b.d.). *Family Portrait Pose #3* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.srlounge.com%2Ffamily-portrait-poses%2F&psig=AOvVaw05duRBZ4oibITOPChAmm3h&ust=1584213035499000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQiRxxqFwoTCCKV2MyTmOgCFQAAAAAAdAAAAABAD>
- STA (19. april 2019). *The Slovenia Times* [Slika]. Pridobljeno s <http://www.sloveniatimes.com/almost-30-companies-join-campaign-promoting-tap-water>
- The Dump furniture outlet (b.d.). *Pulaski Cordoba European Traditional Queen Mansion Bedroom* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.google.si/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.thedump.com%2Fbedroom-furniture-set-queen-european-traditional-mansion-pulaski-cordoba&psig=AOvVaw0tiFmMtlfifx4z59P5VHus&ust=1584210463174000&source=images&cd=vfe&ved=0CAMQIB1nFwoTCJj-1IWkmOgCFQAAAAAAdAAAAABAD>
- Vector Stock (b.d.). *Cute girl cartoon presenting vector image* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/cute-girl-cartoon-presenting-vector-2026926>.
- Thomann (b.d.). *Afroton Washboard* [Slika]. Pridobljeno s https://www.thomann.de/gb/afroton_washboard.htm.
- Turbosquid (b.d.). *Old Water Pumps Gas Pumps 3D model* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.turbosquid.com/3d-models/old-water-pumps-gas-3d-model-1207997>
- Žigon, V. (28. avgust 2013). *Krušna peč* [Slika]. Pridobljeno s <https://deloindom.delo.si/rustikalni/odprta-vrata-vzorcnne-prenove-matevzkova-hisa-v-loskem-svetu>

Viri video posnetkov:

- Pranje perila. Dostopno dne 5. 3. 2020 <https://domzalec.si/kako-so-nekdaj-nase-babice-prale-perilo-v-mlinsciji/>.
- Petrolejka. Dostopno dne 5. 3. 2020 <https://www.youtube.com/watch?v=90dBZEF0loo>.
- Star likalnik. Dostopno dne 5. 3. 2020 https://www.youtube.com/watch?v=JLntSuY_GjA
- Štirna. Dostopno dne 5. 3. 2020 <https://www.youtube.com/watch?v=kcV6On9fKcs> <https://www.youtube.com/watch?v=vvys5IXw2VQ>